

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nru 1. ANULU XX.

Sabiu, in 1/13 Ianuaru 1872.

tru celelalte párti ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a don'a ore cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anului 1872, se deschide prin acesi'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi cá si pana acum de doue ori pe septamana Joi'a si Dumineca. — Pretiulu abonamentulu pre anulu intregu e :

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalyany. — Post-Anweisung.) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

„Editur'a „Telegrafulu Romanu“
in Sabiu.

ad Nr. repr. 3/1871.

Ordinea

pentru conferirea stipendiiloru din „Fundatiunea lui Gojdu.“

Dupa ce remasulu fericitulu Emanuilu Gojdu prin decisulu judecatoriei Pestane din 16 Dec. a. c. Nr. 50390 s'a transpusu in proprietatea „Fundatiunei lui Gojdu“ dispuse prin testamentulu din 4 Nov. 1869 — asiá representanti'a acestei fundatiuni — considerandu despre o parte acceptarea publica de a vedé stipendie fundationali puse cátu mai curendu in lucrare, iera despre alta parte avendu in vedere si greutatile impreunate cu deobligamentulu depurarei passivuloru remasulu, cu cari fundatiunea a remasu insarcinata, s'a vedutu indemnata a deschide succesiva conferire a stipendiiloru fundationali sub urmatoarele modalitati :

I. Preliminandu-se venitele curente ale averei fundationale, si detragendu-se din aceste erogandele anuali anume : amortisatiunile datoriiloru passive si interesele anuali, legatele testamentari, sumele stabilite prin impaciuiri, contributiunile si competintiele erariali si orasiene, spesele pentru conservarea realitatiloru si administratiunea fondulu — restulu activu alu preliminarulu anuale se va impartu in trei párti, dintre cari 2/3 párti vinu a se capitalisa in sensulu testamentulu punctu 7 lit. e. iera un'a tertialitate se va distribu pentru stipendie in sensulu testamentulu p. 7 lit. f.

II. Pentru stipendie conferinde se va publica concursu, — de regula la inceputulu lunei lui Augustu cu terminu pana la 15 Septembrie asiá : cá sa se póta resolu pana la 1 Oct. a fia-cáruia anu. — Numai la casu de vacantia extraordinaria se va escrie concursu speciale si afara de tempulu prescriu. —

III. Stipendielescrie se voru conferi in sensulu testamentulu fundationale p. 7 lit. f. — la aceti tineri romani de cultura ortodocsa orien-

tala din Ungaria si Ardelu, cari studiendu la vre-unu gimnasiu, scola reala seu la vre-o facultate mai inalta din patria seu din afara — esceleza prin capacitate intelectuala eminenta si prin o portare exemplaria, si a cároru parinti nu suntu in stare de a acoperi spelele pentru crescerea si invetiamentulu loru. Prin urmare fia-care concurentu are de a documenta petitiunea sea concursuale nu numai cu testimoniile scolastice despre progresulu si portarea sea, dara si cu cartea de botezu, si cu atestatul despre aceea, ca parintii sei nu suntu in stare de a acoperi spelele pentru crescerea si invetiamentulu lui. —

IV. Stipendieles fundationali se voru impartu in 5 categorii si anume :

1-a categoria cu cáte	100 fl. v. a.
2-a	200 fl.
3-a	300 fl.
4-a	400 fl.
5-a	500 fl.

asiá : cá incátu concede preliminarulu anuale in fia-care categoria mai mica sa fia celu putienu cu unu stipendiu mai multu, cá in cea prossima superióra.

V. Cu respectu la aceste 5 categorii de stipendie se va observá mai departe si aceea cunosura, ca la unu studente de gimnasiulu inferioru seu scola reala inferiora mai multu de 100 fl. — de gimnasiulu seu scol'a reala superióra mai multu de 200 fl. — de o facultate mai inalta din provincie mai multu cá 300 fl. nu se va conferá, — iera la stipendie de 400 si 500 fl. voru poté aspira numai ascultatorii dela Universitatea seu Politehniculu din Bud'a-Pest'a seu coi dela vre-o facultate scientifica de asemenea categoria din afara ; — pre cándu unu studente calificatu pentru unu stipendiu de categoria mai inalta va poté concurge si la stipendieles de o categoria mai mica.

Dela regula acesi'a intre marginile dispositiuniloru testamentari se va poté face exceptiune numai in favóra stipendistiloru din familia lui Demetriu Poienariu, si a orfaniloru seraci, remasi dupa barbati bine meritati pentru patria, natie si biserica.

VI. Dintre concurenti voru avea preferintia :

1. Concurentii din familia lui Demetriu Poienariu in sensulu Testamentulu p. 7 lit. o.
2. Cei de o facultate seu clasa mai inalta, inaintea celoru de clase inferióre. —
3. Dintre cei de asemenea facultate si clasa, cei cu calculi mai buni si portare mai laudavera.
4. Dintre cei mai inaintati, cei mai lipsiti de midilóce.

VII. Resolvirea stipendiiloru se va aduce la cunoscentia publica, si stipendiatii — pana cándu voru pastra calificatiunile recerute de testamentulu fundationale ; nu numai voru tiené stipendieles castigate pana la absolvarea studiiloru, dara inaintandu intr'o categoria de studiu mai inalte, pre langa asemenea calificatiune cu concurentii provediti sub punctele 2, 3 si 4, ai paragrafulu precedentu, se voru promová si in categorie corespunditoare de stipendii mai mari.

VIII. Stipendiatulu — care — absolvandu studiile, va voi sa depuna rigorozele pentru doctoratu seu diploma, i se mai asigura stipendiu inca pentru unu anu, inse in casulu acesi'a i se va solvi in rate decursive de cáte ori va areta ca a depusu vre-unu esamenu riguros cu succesu, si deponandu-le tote cu promotiune i se va conferi si tacs'a pentru diploma.

IX. Stipendieles se voru impartu de regula in rate anticipative cuartali indata dupa presentarea cuitantiei vidimate de cátra directiunea institutulu unde studieza stipendiatulu ; — si se voru tramite prin asignatiune (avisu) de posta ori deadreptulu stipendiatulu, ori midilóce prin ómenii de incredere ai representantefi fundationali. — Stipendiat-

loru dela institutulele din afara se voru tramite stipendieles in asignatiuni prin banc'a de escomptu din Pest'a sunatorie in moneta respectiva. — Stipendistii din Bud'a-Pest'a voru poté scóte stipendieles loru si in rate lunarie deadreptulu dela cassierulu fundatiunei. —

X. Stipendistulu va perde stipendiu seu indata ce va perde vre-un'a din calificatiunile recerute in testamentu p. 7 lit. f. prin urmare :

1. déca va parasi caracterulu nationalu bisericescu ;
2. déca va parasi studiile ;
3. déca va deveni la avere seu va castiga vre-unu stipendiu asemenea din alta fundatiune ;
4. déca va absolvá studiile respective rigorozele ;
5. déca nu va pune la tempulu seu esamenele, seu va cadé la depunerea acelor'a ;
6. déca va comite vre-o fapta immorala ;

prin urmare fia-care stipendiatu e datoriu de a areta la representanti'a fundationala progresulu raportatu cu finea anulu scolasticu celu multu pana la 15 Septembrie a fia-cáruia anu, pentru ca numai asiá i se va poté reservá stipendiu si pre anulu viitoriu.

XI. Stipendistulu care din caus'a vre-unui morbu greu ; seu din intrevenirea altui impedimentu afara de vin'a lui, nu a potutu depune la tempulu seu esamenele prescrie, seu deponendu-le a cadiutu din ore-care studiu, va avé cu atestatu credibile despre impedimentu a se justificá in terminu de 30 de zile la representanti'a fundationala, care va hotari asopra justificárei, si in casu de admitere va concede unu terminu amesuratu pentru depunerea posteriora a esamenulu. — Ne tienendu acestu terminu seu cadiendu si a dou'a óra la esamenu, stipendistulu va perde definitivu stipendiu seu.

Reclamariile si recursele in contr'a decisiuniloru representantefi fundationali suntu admisibile cátra congresulu nationalu bisericescu, impoternicitu prin testamentulu fundationalu cu supra inspectiunea fondulu, suntu inse a se presentá in terminu de 30 de zile la representanti'a fundationala spre instruirea actulu. —

XII. Aceste statute dupa publicarea loru voru servi de cunosura atátu pentru stipendisti, cátu si pentru representanti'a fundationala ; iera adausele seu modificariile la acelea voru avea valóre numai incátu s'au publicatu inainte de escrierea concursiloru.

Datu din siedint'a representantefi a „Fundatiunei lui Gojdu“ Pest'a tienuta la 10. 1871.
Car. Herm.
Georgiu M. Oscaru Al.
Presiedinte substitutulu
I. cav. de Pusca la ju.
Notariu.

Anulu nou !

Lumea s'a dedatu e-si gratula in diu'a de anulu nou si in gratularile aceste a esprime dorintiele cele mai placute pre viitoriu. Dorintiele inse suntu mai totu-deun'a o distantia buna departate de realizarea celoru aratate in trensele si multa, cele mai multe, nu ajungu sa se vedá realizate.

Cum sa gratulamú noi dara cu ocaziunea acesti anu nou ?

Pentru cá sa ne potemu formula o gratulare trebuie mai intai sa scimo, cine suntu acei cároru voimu sa le gratulamú ?

Dupa parerea nostra : romani, patria si omnimea.

Aceste trei fiintie inse nu potu fi multu numai cu dorintie ; venitorulu loru de mare insemnatate si are la maguliri dulci ; ele trebuie

năstre în dorințele noastre să vedă și probabilitatea cea mai mare, ca ce-i vom exprime se va și realiza; exprimerea dorințelor noastre să fie mai egală cu aducerea unor daruri, cari în adevăr să ajute și să îmbunătățească viitorul și alu națiunii noastre române și alu patriei și alu omenimei.

Românii preste totu au o fire nobile. Asemănându-i cu alte popore din apropiere și din departare, aflăm ca cu mintea sanatoasă și cu generositatea inimii, deca nu întrecu pre alte popora, nu stau înapoi'a nici unui poporu. Și preste nici unu poporu nu au venit o multime asiă mare de calamități și în unu tempu asiă îndelungatu, precum preste poporul român.

Calamitățile înăsprescu, selbatacescu firea omului. Ele vedem ca au stricatu multu și româniloru, înse deca judecăm totu împregiurările în care au traitu ei de mii și sute de ani, apoi trebuie să presupunem, ca mare a fostu vistieria spirituală a românului, încatu și astadi, precum e la unu edificiu vechiu inegritu de influința elementelor, nu mai esteriorulu e atacatu, iera partea interioară sanatoasă intrăga și apta pentru ce e mai scumpu și mai frumosu pre lume, pentru cultura.

Despartiti românii, curendu după asediarea loru între Marea-Năgra, Dniștru, Tis'a și Dunare, în provinci'a romana Daci'a, de cătra colosulu celu gârbovu alu imperiului romanu, au traitu preste siése sute de ani în contactu cu barbarii, cari strimtorati de alti barbari și alungati de ei din locuințele loru originale, și cautau cu miile, cu miieri cu copii cu totu, locuri unde să pōta traī. Cu căte unu capitanu în frunte, pre care lu numiau rege, veneau sēu pradandu și vrendu să impuna cu ferocitatea loru, sēu temendu-se de puterea imperatiei, cersindu locu de locuințe. Undele aceste înse după cum eră firea loru undulau mai departe, sēu cându li se secău puterile dispăreau că sp'a în nasipu. Totu ce au potutu ele lasă în urm'a loru a fostu derimarea și pustirea monumentelor de cultura, radicate cu abundanția în tempu scurtu de coloniele romane.

În secululu alu nouălea (889) vinu românii în contactu cu magiarii. Contactulu acest'a a fostu și mai mare dela a. 1002 după Chsu, cându sub Ștefanu I regele Ungariei Transilvani'a de pre atunci *) vine în nemijlocita legatura cu Ungari'a.

Feudalismulu împrumutatu de magiarii dela nemți a turburatu cu totulu referințele și ale magiariilor și ale româniloru de pre tempurile acele **).

Românii toti căți au venit în acēsta atingere se trediescu cu feudalismulu și la densii. De cându s'a introdusu acest'a la densii în Transilvani'a este totu asiă de greu a sponu, precum este de greu a statori cându s'a impartitu Daci'a în principate, și carea a fostu impartirea cea dintăiu dela încetarea de a fi provincia romana. Dara un'a sta. Părțile acele ale națiunii, cari primescu elemente straine de cultura în sine dispăru dintre români, și pentru români încetă existința loru. Asiă aristocrația introdusa în obiceiurile feudale, cu putiene excepțiuni, și a parasitu naționalitatea și a traitu unu tempu că atare, până ce în fine s'a desteptatu în națiunea magiara ***).

Acestu fenomenu nu numai în istoria națiunii noastre, dara și în cea a populațiilor slavice, mai cu sēma în țările nordice și care eră pre aci să se arate. Națiunea magiara, este unu me-mbru în națiunile ce dorescu să conserve totu elementele loru și să nu se înstrăineze nimic'a, și o împregiurare din sinulu loru. Acestu fenomenu e unu monitoriu pentru tōte poporele, că tōte clasele unei națiuni, deca este să remana acele naționale să aiba și creșterea naționale.

Poporul român din tōte părțile fostei provincii Daci'a și-a potutu conservă între vicissitudinile cele multe numai prin creșterea, multa putiena națională, în carea erau că factori de capetenia religiunea strabună și limb'a. De căte ori erau aceste

*) Pre tempulu acel'a Alb'a-Jul'i'a eră cetate confiniaria.

**) Cine cetesce cu atințiune opurile scrise, mai cu sēma de autori nemți, despre acele tempuri, vede tendința egoistica că motivu de a falsifică evenimentele în mare și în micu, și asiă referințele de pre atunci a le descoperi asiă precum au fostu, va fi unu lucru erculeicu pentru generațiunile noastre fiitōrie, care trebuie să pēndă prin archive, în țiera și afara de țiera, și să nu cante mereu pre „dextram dantes“ la ori-ce ocaziune.

*) Unu domnu în „Gaz. Trans.“ nr. 100 afla ca a fostu pentru aceea s'a magiarisatu, căci a te miri ca au aflatu omenii pra-

in periculo, de atătea ori eră probabile și perderea lui în un'a sēu alta naționalitate straina.

Astadi feudalismulu nu mai exista. În loculu lui însa amenința ultramontanismulu iesuiticu cu puterea lui morale imorale și fanariotismulu celu astutu a veri în creșterea naționale elemente straine și de firea națională și de firea religiōsa a poporului nostru. Elementele aceste ne rapescu multi individi din clasa inteligenta, pentru ca unde pētrundu ele, interesele personali au o putere asiă de mare, încatu loru se jertfescu bunurile cele mai pretiōse, se jertfescu frații de unu sänge sub prestelele cele mai diferite și parte cele mai pompōse.

În evolu mediu amu perdutu o parte din națiune din caus'a atinseloru influințe, pericolulu astadi amenința și mai tare, amenința a deveni totale.

Nu clasele unei societăți, ci chiar și staturile de pre globulu pământului vietinescu astadi în o legatura strinsa. Binele și reolu se simte îndata de susu până josu și-si arata și urmările sele, bune sēu rele, cari se simtu până în țieri departate.

La casulu dara cându românii s'aru arată nepasatori cătra pericolii cei amenința și cătra existința loru nu aru mai potē fi vorb'a numai de o perdere partială, ci de unu reu carele și-aru respândi șguduiturile sele pre departe.

Să prevenim aici la loculu acest'a pre acei ce aru potē presupune din cele dișe până aci, ca ascriem o însemnatate româniloru, carea trece preste puterile loru. Prevenirea cea mai corespundetōria credem ca o vomu face, cându vomu atrage atințiunea ori și cui asupr'a acelei împregiurări ce se repetesce de atătea ori și adeca, ca o masinaria cătu de gigantică potē fi împedecata sēu stricata din causa ca se strica sēu se perde unu cuiu micu din trens'a.

Românii dara trebuie să nu uite ca după calitătile loru trebuie să aiba și ei misiunea loru în concertulu popōreloru europene. Ei trebuie înse să aiba și ambițiunea, că deca au resistatu atăți seculi furtuniloru europene, puterile loru să le oferēscă acum și la oper'a culturii cătra carea încetu încetu pasiesce omenimea.

Că să vedem ce felu de rolu credem noi ca au românii să ia asupr'a și să ne punem odata dinaintea noastră icōn'a acelei părți de pământ, în carea locuim și carea a contribuitu mai multu la înaintarea culturii, icōn'a Europei.

În partea de mēdia-dî apusu a Europei pre dōne peninsule mari și pre o parte a centrului apusanu sta compacta famili'a popōreloru romane; în centrulu Europei pre peninsulele de mēdia nōpte și insulele de mēdia nōpte apusu sta compacta famili'a popōreloru germane; în partea de mēdia nōpte resaritu sta compacta famili'a popōreloru slavice. Fia-care din aceste au astadi căte unu stat, carele reprezenta puterea familiei: popōrele latine cugetau unu tempu ca Franci'a e puterea carea să le reprezente; popōrele germane au astadi pre Germani'a și cele slavice pre colosulu rusescu, cari reprezenta puterea familiiloru loru.

Resbelulu încheiatu în anul trecut a provocatu în Germani'a apetitulu acesteia de a se estinde; testamentulu lui Petru I alu Rusiui asemenea înaintēza estinderea imperiului rusescu. Privirile Germaniei erau îndreptate de multu spre resaritul de mēdia-dî alu Europei, care se afla mai cu sēma la Dunarea de josu și pre peninsul'a balcanica, mai adaugându aci și partea cuprinsa de cerculu celu formēza Carpatii la capetulu loru resaritēnu și care e că o fortareția naturală a Europei între siesulu Ungariei alu Dnnarei și colineloru moldavice, de care spre resaritu se lēga Marea-Năgra. Professori de pre catrede, deputati de pre tribune și diurnalisti prin diurnale îndrepta de multu pre nemți sa emigreze, nu în Americ'a, ci în pământulu șagaduintiei dela Dunarea de josu și din peninsul'a balcanica. Totu într'acolu suntu îndreptate și privirile Rusiei, motivându ca suntu o multime de consangeni, slavi, în tōta estinderea peninsulei balcanice, carea se afla în potestatea turciloru.

Stându astu-felul lucrurile, o ciocnire de rase pentru luarea în proprietate a acestoru țieri seducătorie din partea resaritului de mēdia-dî potu produce resbele îndelungate, cari nu se potu portă fără de a țiene progresulu culturii în locu, ba de multe ori fără de alu pericolită pre seculi.

Nu vomu să intrăm în eventualități detaiate, cum aru procedu un'a, cum aru procedu alt'a din aceste puteri, cându aru ajunge în starea de a pasi la realizarea dorințelor loru. Atăta înse potemu dica deși la acestu locu, ca intențiunea este înve-

derata. Estinderea pre mare a imperatiiloru înse a fostu totu-dē-un'a pericolōsa și loru înseși și culturii preste totu.

Provedința a asediatu în resaritul Europei și de o parte și de alt'a stavile, preste cari să nu se pōta estinde numai asiă, la bun'a loru placere, spre sudostulu europēnu nici un'a dintre puterile amintite. De o parte sta Austro-Ungari'a și de alt'a Romani'a, cu elementele loru eterogene și geranismulu carele tinde să se reverse de cătra apusu spre resaritu și a închiegă tōte insulele nemțiesci, respândite până la carpatii resariteni, și slavismulu, carele aru voi să imbine noianulu slavicu, ce se afla spre mēdia-nōpte dela Carpati și Dunarea de susu, cu slavismulu respânditu prin Austri'a și Turci'a, spre mēdia-dî dela Muru și Dunarea de josu. În specie suntu magiarii, cari mai dela marea adriatică se estindu spre resaritu și cu românii împreuna formēza parete despartitoriu între slavii de mēdia-nōpte și între slavii de mēdia-dî.

Românii dara din Austro-Ungari'a, precum și cei-lalti nu au resistatu în desiertu vicissitudineloru, ei și astadi suntu chiamati, în legatura corespundetōrie, de a împedecă ciocnirea celoru dōne rase ce se gramadescu totu mai tare spre resaritul de mēdia-dî alu Europei.

Deca e asiă dara vorb'a că să le dorim astadi ce-va apoi este că să nu pērda din vedere chiamarea și însusirile ce le au. Să se desbrace de totu ce e strainu de firea loru și că națiune și că creștin. Să creșca generațiune pre generațiune luându mijlōcele creșterii nu din fanatismulu celu vedem la națiuni spoite de cultura, ci din firea cea trēza a românului, carea șcie cu unu modu admirabile să fia de porumbu cându este vorb'a să se întielega de lucrurile păcei, și de leu cându i se vatema blândeti'a lui.

Este o putere pre carea forti'a resbelorlu nu o pōte mistu asiă îngraba, și împedecă sēu paralizeza castigurile cele mai splendide pre câmpurile cele sângeroșe. Puterea acest'a e desvoltarea culturii în tōte ramurile ei. Ramurile culturii suntu cele mai sicure întarituri ale unei țieri; ele apara, ele conservēza nu numai pentru țiera ci chiaru pentru omenime.

Românii împlinindu aceste tōte și voru eluptă și o sōrte mai bună pentru ei însii pentru seculi îndepartati, și compatriotii loru cari acum se îndoiescu în, sēu se temu de puterea loru de viață voru fi construsi a recunōsce pre fatia folosulu ce l'au adusu ei acum patriei și omenimei, chiaru și în tempurile, cându unu prejudețiu neiertatu le respaltea cu despretinire.

Patriei noastre și patriei româniloru preste totu dorim prevederea cu aceste întarituri, preste cari nu potu trece nici pedestrimi, nici calarimi, nici tunarime. În specie patriei noastre i recomandăm o considerare mai drēpta la impartirea mijlōcelor de cultura și spre castigarea culturii, căci negrigi'a în privința acēsta e negrigi'a patriei înseși.

Dacă se împlinescu aceste atunci se împlinesce și dorința exprimanda omenimei, carea va prosperă cu atātu mai vertosu, cu cătu se va indulci mai neconturbata de resbele de fruptele culturii. Omenimea va strigă atunci puternicu: Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes!

Evenimente politice.

Despre pertratările între croati și ministrulu presiedinte ung. conte Lonyay scrie în dilele din urma și „P. Ll.“ următoarele:

„Ide'a conducătorie a pertractărilor a fostu dela începutu o fusiune a partidei naționale cu cea unionistica, carea se pare imposibilă, de ôre-ce naționali înca diceau despre sine ca suntu unionisti buni, pre cându unionistii se dechiarau pre sine de acei ce se interesēza în tōta privința de interesele naționali. Pentru că să fia o pace între cele dōne partide se cerea că din partea naționaliiloru să renuncie vre-o căți-va la mandatele loru dietali spre a le potē ocupă unionistii. Naționali înse dechiară, ca înainte de a se întielege asupr'a cestiunei acesteia cu cei de o parere cu densii nu potu promite nimic'a. Cu acēsta s'a amenatu rezolverea punctului celui mai însemnatu din afacerea acēsta. Contele Lonyay a statu neclatitu pre bazea legei de uniune și s'a pusu în corespondința prin epistole cu Deák, carele consimte cu parerile lui Lonyay. La unu rezultat concretu nu au dusu

desbaterile pertratărilor este de natură aceea, încât ei se vedu gal'a a mai lasă din pretensiunile lor și a se abate încâtu-va chiar și dela punctul de manecare depus în manifestul din 30 Septembrie.

Diet'a Croatiei după scrieri venite din mai multe părți se deschide în 15/3 Ianuarie a. c. Aci se vor continua pertractările de impacare mai departe. De politică internă a Austriei s'a ocupat și „Journal des Debats“ (Zurnalul Desbaterilor), foia orleanista veche și pōte cea mai aprōpe de presedintele actualu alu republicii franceze. Intre altele dăe amintit'a foia următoarele :

„Austria, asediată între două staturi mari (Rusia și Prusia) odinioară aliate fidele, din cari înse astăzi s'au făcutu vecini periculosi suspecti, are mai multu de câtu ori care alta potere interesu nemijlocit, a urmă o politică prudentă și circumspectă și acést'a e de securu calea, carea si-a ales-o și carea nu o va parasî primul presedinte actualu.“ După unele consideratțiuni dedicate schimbărilor politice mai de unu patraru de seculu încōce adaoge: „In adeveru problem'a, la a cărei deslegari au lucratu dela 1849 încōce atâtea ministere este un'a din cele mai grele și mai complicate“. Interesantu e cum natiunea sorora, pentru carea cultulu unoru români se radica până la fanatismu, ignorēza cu totulu esistenț'a noastră în Austro-Ungaria. Acolo unde combate pretensiunea cehiloru din Boemia amintesc de rutenii din Galit'a, de slovacii din Ungaria, de slovenii, de croatii, dalmatini și de slavonii, cari înca aru fi îndreptățiți să reclameze drepturi autonome pentru sine deca s'aru dă de aceste cehiloru, dară de frații, de noi, nici pomenire nu face. Acést'a aru fi cu unu argumentu tiapanu mai multu, câtu de departe suntu tempurile cele bune pre cari le astemptam unii din noi și ca câtu e de lipsa că noi să cantam a ne ajutâ noua însine după proverbiulu francesiloru: „ajutâți și Diu ti va ajutâ.“

„N. W. Tagbl.“ aduce o scire curioasă, din care se vede că amiciti'a între Beust și Andrassy s'aru fi recit. Conte Beust s'a adresatu deunăci cu o harbia cătra presedintele camerei comerciale din Reichenberg, în care adresa fostulu cancelariu nu se exprima magulitoriu față cu Austria. Camera comercială din Reichenberg l'a fostu alesu pre o. Beust în diet'a Boemiei iera mai târziu i retrage mandatulu. Conte Beust în necasulu seu vorbesce și despre Austria și o numesce „imperiu neversimilitatiloru“. Espressionea acést'a a facutu sensatiune neplacută în cercurile normative ale imperiului și contele Andrassy, că ministru de externe, i-a și datu o infruntare, carea de securu ca nu-lu va fi magulitu pre ambasadorulu Austro-ung. la curtea din Londonu.

G a m b e t ' a este foarte activu în părțile meridionale ale Franciei. Elu desaproba portarea adunării nationale și a regimului prezentu francesu și apera în tōte părțile pre regimulu instituitu pentru aperia Franciei după caderea lui Napoleonu.

Camera și senatul Romaniei a votatu legea în privinț'a drumurilor de feru. Zurnalul rosie suntu focu și flacara pentru votarea acést'a, cu tōte ca rosii cu 11 Februaru alu loru nu aru avé cauza să se plānga nimic'a; să fia plansu ei înainte de a fi comis tradarea cea mare.

Din Mexico vine scirea că resbelulu civile e iminentu. În urmă urmeloru Mexicanii se vede că s'au saturatu de a fi independenti, loru le trebuie unu tutoratu sēn pōte chiaru incorporarea în staturile uniunii nord-americane.

Despre limb'a de propunere la universitatea înființându în Clusiu.

(din brosiur'a ocazionale a lui Mátraai, capu 7.)

Motto: „O natiune, a cărei existenț'a nu e asigurată, și pōte concede escensii de totu felulu; unei natiuni înse, a cărei limbă e asigurată, asiā dicendu, prin lege i pōte succede întinderea (latirea) numai după o precumpanire dreptă a tempului și progresare graduată, căci altu cum trebuie să produca ne evitabilu reacțiunea: acést'a trebuie să avemu totu deun'a în vedere.“

Din cuventarea dietale alui St. Szechenyi în caus'a limbii magiare 18 Augustu 1849.

O universitate are scopu duplu: pre deoparte înaintarea, radicare și latirea culturai științifice, și pre de alta parte educatiunea de individi iscu-

siti în facultăți pentru cariere anumite a vieții practice.

Destinarea facultății de medicină nu e a înaintă numai științele naturale, ci a educă și barbati de specialitate pentru carier'a medicale. Facultatea de drepturi și științe de stat educa advocati și amployati, afara de radicare disciplinelor acestei specialități, tocmai asiā procum și cea filosofica profesori și cea politecnica ingineri, masinisti etc.

Repetasca-si cosmopolitul și de o sută ori afirmarea sea teoretica: „științ'a n'are patria, și de aceea institutele științifice supreme, universitățile n'au caractere nationale“, viaț'a practica totu a imprimatu pretutindeni timbrulu individualității nationale pre aceste institute supreme de cultura, precum și pre cultur'a țieriloru și popōreloru singurate.

Acést'a e și foarte naturalu. Universitatea, care e pentru cultur'a nationale se orientēza după recerintiele proprie ale culturai nationale și coresponde recerintieloru vitali a culturai numai atunci, cându considera referintiele proprie de viaț'a ale acelei țieri, în care și are resiedinț'a.

Si deca este adevratu, că științele e științ'a limb'a numai forma, forma dat esse rei, limb'a, de propunere trebuie să se orienteze după nationalitatea acelei'a, între cari vreunu institutu (fia chiaru și universitate) are de a radica și lăti științele.

E unu meritu ned sputabilu alu regimului Thunianu, că a datu metode de invetiamentu la școlele medie și facultăți în Austria și Ungaria unu aventu uniformu pan'atunci d'abia pre departe cunoscutu.

Ce alt'a a fostu universitatea din Pest'a naiatea revoluțiunii decatu unu institutu de dresare a burocratiei lumesci și ierarchiei preotiesci!!

Introducendu Thun la universitatea Ungariei limb'a germană că eschisiva de propunere, o pati că economulu din fabulele lui Aesopu: vulpea, care oferi ospelul seu, cocosterculu, prandiulu splendidu pre unu bidu largu și cocosterculu, care că respata pune vulpei mancarea într'o sticla cu gatu asiā de 'ngustu încâtu acést'a, în urmă forme botului ei, nu potū ajunge la ea (bucate.)

Tocmai asiā i-a umblatu și detei nōstre cu articolulu de lege 44: 1868 emisu în caus'a „egalei îndreptății a nationalitățiloru“! Acelu articulu concede că oficiolatele, tribunalele, gimnasiale se se pōta servi și de alta limbă, nu numai de cea oficiosa (magiara), într'aceea se grabesce a curmă posibilitatea educării unui amployatu politicu, jude și profesoru de nationalitate nemagiara, prefigendu limb'a ungeresca că eschisiva de propunere la institutele de educatiune pentru amployati, judi și profesori.

Unde e logic'a în dispozițiunile legii nationalitățiloru relative la limb'a de propunere? Sa audimu capitolulu respectivu din acelu articulu:

„§. 17. Prefigerea limbii de propunere la institutele de invetiamentu, asiediate deja sēu după lipsa asiediane de statu respective de regimu se tiene — încatu nu dispune despre acést'a o lege proprie — de competiț'a ministrului de instructiune, de ore ce înse o instructiune publica cu succesu e o datorinț'a principala a statului, considerându lucrulu din punctulu de vedere alu culturai și binelui comunu, asiā dară acést'a (statulu) e obligatu a se ingriji după posibilitate în institutele de invetiamentu ale statului, că cetățienii locuitori în masse mai compacte, fia de ori ce nationalitate, să se pōta cultivă în apropierea regiuniloru locuite de ei în limb'a loru materna până la acelu punctu unde se începe cultur'a academica mai înaltu.

§. 17. La școlele medie și facultăți, care diacu pre locuri, unde se vorbescu mai multe limbe, suntu a se înființâ catedre pentru limb'a și literatur'a fia cărei limbe.

§. 19. Limb'a de propunere la universitatea țierei e cea ungeresca. Altu-cum se voru înființâ catedre, încâtu nu suntu deja asiediate, pentru limbile ce se vorbescu în țiera, și literatur'a loru.

Deca e datorinț'a statului din punctulu de vedere alu culturai publice și binelui comunu, a se ingriji că locuitorii patriei, fia de ori ce nationalitate, să se pōta cultivă în limb'a loru materna până la acelu punctu „unde se începe cultur'a academica mai înaltă“ apoi nu este datorinț'a lui a oferi locuitoriloru țierei de nationalitate nemagiara posibilitatea la o cultura academica mai 'nalta?

Eu credu că: d'a. Nu e interesulu țierei

locuitorii ei de nationalitate nemagiara să se cultive numai până la maturitatea d'a cercetă universitatea. Nu diace în interesulu nostru a face din cultur'a academica, care oferesce facultățile, unu monopolu alu natiunii ungeresci.

În fapta în consecinț'a capituliloru reproduce de noi din articolulu de lege 44: 1868 și stilisarea lui este asiā de neindemanatica că cându aru voi a exprime numai că noi, economi — cocosterei, ve lasam pre voi, locuitorii de nationalitate nemagiara, a luă parte la prandiulu culturai întru atāt'a încâtu să poteti mirosi la cultivarea msi 'nalta înse noi ne'ngrigimu că să nu o poteti purtă și că numai noi să potemu ōjunge la modulu de gustare.

Altu-cum legea e sânta însă nu nemodificavera. Si cine s'aru potea acatiā de apucaturile stengace ale teoriiloru numai și numai din indaraticia, de orece acelea s'au datu din partea vieții practice de gōle.

Avendu de scopu a deslegă costiunea limbii de propunere la universitatea înființându pre teritoriulu Transilvaniei, numai ascundu capulu după modulu stratiului în gramadile de nasipu mobile ale legii modificavere, ci iau în consideratiune acelea nationalități, care, în urmă relatiuniloru loru de cultura, au lipsa de cultur'a academica.

Să computăm deci cu factorii. Alexie Fényes afirma că dintre cei 1,920,608 locuitori ai Transilvaniei 1.091.772 suntu români, 673,918 ungeri și 163.989 nemii. Asiā dară proportiunea e că 10:9:6:7:15.

Proportiunea acést'a se schimbă foarte deca nu comparăm natiunile preste totu un'a cu alt'a, ci numai acelea membre ale natiuniloru care au lipsa de o cultura mai 'nalta, de o cultura academica.

(Va urmă).

Publicăm mai la vale denumirile judiloru, notariloru, cancelistiloru, scrietoriloru și altoru amployati la tribunalele de I. instantia precum și la judetiele districtuale locuite de români.

La tribunalulu din Abrudu:

De notariu: Ioanu Sant'a. De directoru: Ioanu Darabantu. De cancelistu: Ioanu Jecoc. De scrietori: Ioanu Boeru, Iuliu Hochman și Des. Mikó. De castelanu: Ignatu Vall'a. De scrietoriu la judicatoriu dist. din Abrudu: Petru Stanciu; la jud. din Cămpeni: Dénes Palladi Balogh.

La tribunalulu din Bistrit'a.

De notariu: Albertu Kozma. De directoru: Géza Henter. De cancelistu: Patricius Barbu. De scrietori: Al. Szetoris și Carolu Kőpeczy. De conduc. la cartea fund. Samuilu Tóth. De scrietoriu la cartea fund. Lud. Schmidt. De castelanu: Georgiu Jakobovicz. De scrietori la jud. dist. din Bistrit'a Lud. Méhessi Greg. Bodony. La jud. distr. din Teke: Carolu Tóth.

La tribunalulu din Brasiovu.

De notari: Iosifu Filtsch și Franc. Jonás. De directoru: Sam. Binder. De cancelistu: Traugott Boyer. De scrietori: Frid. Schiel, Paulu Jakó, Alf. Schnell, Enricu Eitel și Georgiu Rusu. De adjunctu la cartea fund.: Petru Gross; de scrietoriu: Al. Contesweller. De castelanu: Car. Hermann. De scrietori la jud. dist. din Brasiovu Oscaru Alexius, Martin Goldschmidt, Adolf Adami; la jud. dist. din Hosszafalu: Lud. Bajkó.

La tribunalulu din Csik-Szereda

De notari: Stefanu Csedő. De directoru: Elek Eröss. De cancelistu: Stef. Szabó. De scrietori: Tom'a Nagy, Tom'a Csedő, And. Szepes. De condocatoriu la cartea fund. Ios. Antal. De scrietoriu la cartea fund. Ioanu Xantus. De castelanu: Ioanu Orbănu. De scrietoriu la jud. dist. din Csik-szereda: Lud. Grauru; la jud. din Csikszentmártonu Lud. Rézseg.

La tribunalulu din Desiu.

De notari: Lud. Molnár Miskolezi și baronulu Ales. Horváth. De directoru: Nandor in abisu pre De cancelistu. Lud. Farkas. De veditu în pas-Márkus, And. Étesy, Georgiu. Afiliu spune, că arisi Car. Buus. De conduc. Liene fericita că afla ont de ajuneli. Georgiu. Pata. Fy. elementulu germanu și în baionetele ger-

*) Cati suntu acele?

si El. Bogdán; la jud. dist. din Bethlen: Ant. Püspöky; la jud. dist. din Lapusiulu: Lud Rác.

La tribunalulu din Fagarasiu.

De notariu: Dr. Ales. Uzon. De directoru: Ioann Ivánovics. De cancelistu: Gavrilu Iakob. De scrietori: Ios. Schuller, Nic. Nagy si Ioann Czinte. De conduc. la cartea fund.: Petru Fára; de scrietoriu: Davidu Berli'a. De castelanu: Georgiu Balog. De scrietori la jud. dist. din Fagarasiu: Conradu Riedl si Dimitriu Blotz; la jud. dist. din Sárkány: Iuliu Kőnczey; la jud. dist. din Zernesci: Georgiu Makavei.

La tribunalulu din Sabiu.

De notari: Ios. Csiki si Lud. Sonnenstein. De directoru: Nic. Alemanu. De cancelisti: Mih. Dezső si Hermann Sigerius. De scrietori: Samuilu Gross, Gustavu Adolfu Billevicz, Car. Dörner, Lud. Klein, Demetriu Munteanu si Petru Pinciu. De castelanu: Mih. Ioann Schuster. De scrietori la jud. dist. din Sabiu: Albertu Teutsch, Ernestu Schneider si Vasiliu Ardeleanu; la jud. dist. din Sebesiu: Frid. Kootz; la jud. dist. din Selisce: Nic Trónca; la jud. dist. din Ujegyház: Ioann Tecóntia; la jud. dist. din Mercurea: Basiliu Greavu.

In Naseudu la curtea jud. suntu denumiti: Max. Lic'a si Ioane Margineanu, Iosifu Bajánu. Secretariu: I. Auner susu din Mediasiu. Dir. de cancelaria: Macariu Popu, oficiale Gabriele Manu, cancelisti: Ioane Pavelea si I. Anuti. Inspectoru de prinsoria: Antonu Vasilichi. La jud. cercuale: Arionu Marcasiu, subjude Gavrilu Virticu, cancelistu: Gregoriu Versariu. La judetiulu cerc. din Roen'a vechia: Georg. Csatt, subjude: Vasiliu Bozdugu, cancelistu Nicolau Tamasiu.

In Deesiu (Solnocu): Judi: Andr. Francu, Valentina Herszény, Ioane Citie, Ak. Veres, Nic. Miko; secret. Lud. Miskolczy Moloár, bar. Alessandru Horváth; dir. cancel. Ferd. Keresztes, ofic. Lud. Farkas, canc. Ioane Marcasiu, Andr. Eltesfi, Georgiu Boieru, Ed. Szöcs, G. Buus; conduc. de protocoale fund. Alessiu Dadai, asistenti: G. Fenyő, Fr. Boros, comis. localisatoriu Victoru Pataki, cancelisti la protoc. f. Ferenczi, Lud. Frink, Ios. Bekessy. Insp. de prinsori Ludov. Hossvai. La jud. cerc. din Deesiu jude Fr. Mihályi, subjude L. Veres, Ales. Hossu, Ales. Keresztés; cancel. L. Grauru, Alessiu Bogdanu. In Bethlen jude cerc. I. Sebes, subjude Sam. Csernaton Vaida, canc. Ant. Püspöky. In Lapusiulu ung. jude cerc. Des. Szentmarjai, subjude Nic. Berzenczey, canc. Lud. Racz.

In Gherla (Doboc'a): Judi: D. Peterffy, Luc. Barány, Gabr. Cserel, Ales. Onaci, secret. Salamonu Simay, dir. canc. Gregoriu Dohe; oficiale K. Gidofalvi; cancelisti: Ales. Kabos, D. Voith, Des. Gajzago. La prot. fund. Nic. Vincze, P. Karika; asistenti: Gajzago, Hinz; canc. Nagy, Em. Sándor si bar. Albert Pölnitz; insp. carcer. Iuliu Farkas. La jud. cerc. jude Sam. Geissler, canc. Sófalyi; in Hidasmas jude cerc. Fr. Majtenyi, subjude N. Telegdy, canc. Iuliu Demsik; la jud. cerc. in Panteceiu Alessandru Nemessiu, canc. Sif. Cziple; la jud. cerc. in Secu jude Peter Török, canc. Horváth.

In Clusiu: Judi: Iul. Szentiványi Iosifu Pinte, I. Bauer, Leontinu Popu, Iosifu Szigethi, Alb. Dörge. La jud. cerc. Frits, Ioane Nestoru; secret. Kol. Kriza, Em. Miko; dir. canc. Andr. Elekes, ofic. de canc. Ioane Siuluti si König; cancelisti: Bogdán, Ioane Petricasiu, Morányi, Tamási, Pálfi, Szabó; conduc. protoc. fund. Danielu Müller si la alu orasiulu Iuliu Koszeghvari; asistenti: Fejér, Sekeres; canc. Csakány, Pemet, Ios. Gál; insp. de carcer. Franc. Albert. La jud. cerc. jude sing. Ioane Biró, subjude Kol. Horváth, Sim. Vicolu, Szász; canc. Ioane Fenesianu, Bolos, Bogyi; la jud. cerc. Huedinulu jude Fr. Agh, subjude Georgiu Lazaru, Telegdy; cancel. Bruszt si Gregoriu Tomescu. La jud. cerc. Mociu: jude Alexandru Darabantu, subjude Keresztas, canc. Urlaki; la jud. cerc. Colosiu jude Gregoriu Mateiu, canc. Veres.

In mizu, si asa r' d'a: Judi: Karl Veres, Csegezy, ri asi precum au fostu siu Siuluti; secret. Gajzago; generatiunile nostre fiitor. Simonfi, canc. Albert Mathe, in archive, in tiara si alar. Simonfi, canc. Albert Mathe, te mereu pre „dextram dantes“ la bazu Medanu; conduc. Una domnu in „Gaz. Trans.“ nr. 100. Mecián; insp. de acés. de pentru aceea s'a magiarisatu, căci a acés. ing. la real. te miri ca au aflatu ómenii pra-dica de ja

Ernst Abt, sujude Geza Gál, Sigism. Nagy; conc. Folyovics; Andr. Simon; jude cerc. Muresiu-Ludosiu; Fridr. Laczhegyi; canc. Postó; jud. cerc. Vintiu de susu: jude Clem. Kovács, canc. Mészáros. La jud. cerc. Jara: jude Füzy, subjude Veszprémi, canc. Nic. Ratiu.

In Aiudu (Alb'a inf.): Judi: Szalanczay, László, Nic. Moldovanu, Ioane Popu Ciugudeanu, secr. Bén, dir. canc. Kovács, ofic. Varró, canc. Acs. Baranyai, Lázár; conduc. la prot. fund. Kozm'a, canc. Rudolfu Dragea, insp. de carc. Lovasy. La jud. sing. in Aiudu jude: Lenghel Károly, subjude Szentpaly Kár. si Eugeniu Lovianu, canc. Török, Anton Kolunbán; jud. sing. Blasiu jude Enyedi Lajos, subjude Teodoru Craciunu, canc. Vlása; jud. sing. Uior'a jude Veszpremi, canc. Török.

In Dev'a: Judi: Eperjes, Gyórfás, Kenderesi, Ioane Balamiri, secr. Körmeudi, dir. canc. Markus, ofic. Beke, Georgiu Moldovanu Baló si Constantinu Bardosi; conduc. prot. fund. Iosifu Sándor; canc. Kontz, Váradi. Parcalabu: Balogh. La jud. sing. in Dev'a: Leitschaft, subjude Iuliu Iuga; canc. Ioachimu Olariu; jud. sing. in Unedór'a jude Alex. Tornyá, subjude Vas. Nestoru, canc. Béra: jude cerc. in Illi'a: jude Lazaru Piposiu, subjude Balogh, canc. Hajdu.

In Hatieg: Judi: Schustek, Kuvács, Ios. Gerendi, Papu, secr. Miksa, dir. canc. Jakab, ofic. Pongratz, canc. Kovács, Simonu, parc. Brazovay. Jud. sing. jude sing. Imre subjude Szentmiklosi si Teodoru Radu, aanc. Gyórfi, Vladanya; jud. sing. Paiu jude sing. Al. Ponori, subjude Bas. Maioru, canc. Vots.

In Alb'a-Iuli'a: Judi: Ioachimu Muresianu, Szalanczi, Dnfi, Slafkovics, Zsákó, secr. Éltés, dir. canc. Török, ofic. Kein, canc. Iosifu Teocu, Vásárhelyi, Schiessl conduc. protoc. fund. Andrásy, canc. Gross, parcalabu Vincsi. Jud. sing. Mihályi, subjude Alessandru Velicanu, Tornyá, canc. Antoniu Rozoru, Hannel. Jud. sing. Orestia Leviczki, subjude Ján, canc. Ioane Draganu. Jud. sing. Gioagiu: jude Sztancsay, canc. Petru Fodoreanu.

(Va urmá).

Varietáti.

** Ne venira din mai multe párti din tiára si afara din tiára articuli, in cari se exprima indignatiunea cea dureroasa pentru atacurile cele nedemne si trase cá de peru asupra autoritátiiei noastre supreme bisericesci, cuprinse in responsulu dlui Visarionu Romanu. Spre sciintia respectiviloru spanemu ca nu le vomu publicá, pentru ca precum dovedescu si autorii articulu de sine s'a condamnatu din capulu loculu.

** (Fóianóua). A aparutu la Bucuresci o fóia nóua sub numirea „Dreptulu“. Ea va tratá „jurisprudencia, legislatiune, doctrina, economia politica“ si ese de dóne ori pre septamána sub ingrigirea unui comitetu alesu de o societate juridica.

** (Comisiunea pentru a reprezentá Romania la espositiunea din Vien'a) se compune din dd. I. Vacarescu deputatu; P. S. Aurelianu directoru la scóla de agricultura din Ferestreu; C. Atanasiu; Grigoriu Bengescu fostu ministru; Cesaru Boliacu deputatu, presiedinte alu comitetulu archeologicu; Constantinu Esarcu fostu directoru alu ministerulu de culte si instructiune publica; Nicolau Ganea; Gubleru; Spiridonu Iorceanu ingineru; Stefanu Ioanidu; Negrutu deputatu; Petru Poenaru fostu directoru generalu alu instructiunei publice in Valahia; V. Pogoru deputatu; Gr. Stefanescu profesoru la facultatea de sciintia din Bucuresci; Gr. Sturza ingineru si Constantinu Stanescu profesoru la scóla de Bele arte. Iera membrii comitetulu permanentu insarcinati de a face preparatele necesare si numiti de acésta comisiune suntu: d. Gr. Bengescu presiedinte; dd. Boliacu, Esarcu, Aurelianu, Pogoru, membri.

** (Inghetiata). Dilele trecute se gasi in orasiulu Remanu mortu din caus'a frigului unu evreu vendiatoriu ambulantu de cárti. Nenocritulu omu, sa vede ca lipsitu de adapostu, s'a decisu a petrece nóptea sub cerulu limpede. Cártile ce portá cu sine aveau, negresitu, putieni cum-

peratori de nu-i poteau procurá cele necesare, pentru a se apará celu putienu contr'a frigului.

** Banc'a fonciara.) In Bucuresci sosira doi englesi reprezentanti si compartasi ai unei mari case de banca din Londonu, cu missiunea d'a obtiene dela guvernul si corpurile legiuitoare voi'a sa infiintiedie o banca fonciara in Bucuresci cu sursele in judetie.

** (Falimentu). Piati'a Bucuresciloru, dupa tóta cris'a in care se afla, mai fú isbita inca de unu falimentu dupa falimentulu bacaneloru Fileanu si Ionescu. Comerciantele Vasilie Dimitriu a datu falimentu de 15 mii galbeni.

** (Sántulu telegrafu). In Botosiani numirile stradeloru se scriu cu degetulu pre zidurile caselor si pre zaplazuri. Un'a din strade fu botzata Sántulu Nicolau, in urma stramutându-se acolo telegrafulu, Nicolau s'a stersu si s'a inlocuitu prin telegrafulu remáindu astu feliu Sántulu... telegrafu. Celu ce a facutu acésta minunata schimbare, din nebagare de séma, negresitu, a uitatu a spune déca este si facetoru de minune. Acum in loculu biroulu telegraficu s'a stramutatu Primarul, sántise-va óre si elu?

** („Eroin'a comunei.“) Luis'a Michel in 16 Decembre statú inaintea tribunalulu de Versailles. Acusat'a e de 36 de ani, inalta, o individualitate cam barbatéscá, cu trasori dure, dara inteligente; portarea, vorbirea si atitudinea sea denuncia esaltatiune. Luis'a Michel, conformu actulu de acusatatiune, fu invetiatorésa, inse dopa mórtéa lui Victoru Noir s'a amestecat in miscárilé revolutionarie. In 17 Martiu ea imbracá uniform'a comunistiloru si-si ocupá loculu in comisiunea dela „rue des Rosiers“; ea participá la arestarea celoru doi generali, si mai tárdiu in publicitate mai adeseori aprobá esecutarea loru. Cá secretari'a societátei formate pentru educarea lucratórieloru, a emisu declaratiuni revolutionarie, si invetá pre elevele sele a cántá cántece sangeróse. Nemultiamita cu ast'a s'a luptatu cu mán'a inarmata in Issy, Clamort, Montmartre, si cá presiedentea clubulu revolutionariu, a facutu propuneri pentru stergerea totoruru religiuiloru, arestarea preotiloru si secularisarea averiloru bisericesci. Luis'a Michel fu nascuta din o casateria nelegiuita, si mai alesu acésta impregiurare causá iritatiunea sea in contr'a societátiiei de acum. Dupa arestarea sea deveni si mai iritata, si doresce a ajnge cátu mai curendu sórtea conducatoriloru comunei. Inaintea judecatoriloru sei vorbi astfelu: „Nu me aperu, si nu lasu sa me apere nime. Amu luatú parte la rebeliunea sociala, si primescu responsabilitatea pentru tóte cáte amu facutu. A-siu fi ucisu cu propri'a mea mána pre generalulu Lecompte, de cum-va a-siu fi fostu de fatta cându densulu a puscatu spre poporu; dara indata ce densulu deveni prinsonieriulu nostru, nu-lu poturámu impuscá simpluminte, si eu voiu timbrá faptulu acest'a totu-déun'a dreptu lasitate. E dreptu, ca amu voitu sa aprindu Parisulu, dara numai cá sa opnemu unu scutu de flacare inimiculu ce se apropiá. Cu tóte acéste inse noi comunistii n'amu fostu nici ucigasi, nici incendiari, ei amu servitu numai causei revolutiunei sociale. Faceti cu mine ce voiti; unic'a mea dorintia este, sa amu si eu sórtea cetáteniloru caduti in Satory de glontiarile dvóstre. Veni-va o di, cându sángele acestoru martiri va fi resbunatu!“ Luis'a Michel a recunoscutu si aceea, ca dens'a a voitu sa ucida pre Thiers, inse Ferré nu si-a datu consimtiementulu. Cându presiedintele tribunalulu martialu o intrebá de ultim'a sea dorintia, i respunse: „Mi ceru unu locu pre valea dela Satory, unde fratii nostri dejá sángerara. Eu nu mai potú sa traiescu pre pamentulu acest'a, si fiindu ca in tempulu nostru cei ce iubescu libertatea, nu potú sa aspire decátu la o bucatia de plumbu, eu ceru partea mea. Pána ce voiu trai, se v'o insemnati bine, voiu lucrá totu in contr'a dvóstre, in tóte locurile voiu strigá resbunare, si voiu atitiá ura in fratii mei in contr'a asasiniloru comisiunei de agraciare. Déca nu sunteti lasi, omoriti-me!“ Dupa acéste cuvinte tribunalulu se retrase, si preste cáteva mominte pronuciá sentint'a sea, conformu cárei'a Luis'a Michel fu condamnatá la deportatiune in óre-care fortaría.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Dec. 1871. (12 Ian. 1872.)

Metalicele 5%	62 70	Act. de creditu	344
Imprumut. nat. 5%	73 40	Argintulu	113 90
Actiile de banca	858	Galbinulu	5 47